

**Міністерство освіти і науки України
Інститут спеціальної педагогіки НАПН України**

**НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ДЛЯ 5-9 (10) КЛАСІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЛЯ РОЗУМОВО ВІДСТАЛИХ ДІТЕЙ**

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

(5 клас)

**Укладач: Висоцька А.М., кандидат педагогічних наук,
ст.наук.співробітник лабораторії олігофренопедагогіки
Інституту спеціальної педагогіки НАПН України**

Київ - 2014

5 КЛАС

№ п/п	К-сть год.	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
1.		Коло читання (на весь рік)		
		<p>Усна народна творчість. Малі фольклорні форми: загадки, прислів'я, приказки; народні усмішки, чарівні казки, легенди, народні пісні.</p> <p>Поезія (вірші сюжетні, пейзажні, гумористичні, фантастичні). вірші-загадки, вірші-скоромовки. Літературні казки.</p> <p>Байки. Жартівливі оповідання, казки, гуморески, швидкомовки, загадки, різні цікаві пригоди. Адаптовані тексти прозових творів (оповідання, уривки з повістей, п'єси) класиків української літератури, сучасної української та зарубіжної</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> – самостійно впізнає і розрізняє прозові та віршовані твори (на слух та за графічною формою тексту; (*з допомогою вчителя); – називає (без визначення поняття) жанр добре знайомого твору (казка, байка, загадка, прислів'я, вірш, оповідання); (*з допомогою вчителя); – за питаннями вчителя називає назву вивченого твору, його автора; (*з допомогою вчителя); – читає мовчки і *вголос; – відповідає на запитання до змісту твору; (*до змісту знайомого твору); – переказує текст; (*з допомогою вчителя, з опорою на запитання, простий план твору тощо); – за завданням учителя самостійно 	<p>Набуття досвіду читацької та комунікативної діяльності;</p> <p>удосконалення техніки читання;</p> <p>розвиток пізнавальної діяльності;</p> <p>удосконалення навичок сприймання;</p> <p>формування вміння інтонувати власне мовлення, використовувати в ньому засвоєну лексику;</p> <p>формування вміння робити</p>

	<p>літератури, дитяча періодика, науково-пізнавальна, енциклопедична література та ін.</p> <p><i>Теми читання:</i> про світ фантазії, про природу у різні пори року; твори про дітей, їхні стосунки, взаємини у сім'ї та школі; ставлення до природи, людей, праці; твори про рідний край, Батьківщину, історичне минуле нашого народу, традиції українського та інших народів.</p>	<p>переказує вказані ним епізоди (частини) прочитаного тексту; (*з допомогою вчителя);</p> <p>– знає напам'ять 4-5 віршів (залежно від можливостей учня), декламує їх напам'ять; (*до 4 коротких віршів);</p> <p>– *має уявлення про різні види й типи видань (книжка, журнал, газета);</p> <p>– за завданням учителя уміє знайти потрібну книжку (підручник); (*з допомогою вчителя);</p> <p>– орієнтується у підручнику за змістом; (*з допомогою вчителя);</p> <p>– уміє користуватися методичним і довідковим матеріалом підручника; (*з допомогою вчителя);</p> <p>– знає, шанує основні державні національні символи, традиції свого народу; поважає культуру й традиції інших народів, які живуть в Україні та за кордоном.</p>	<p>висновки з прочитаного; формування особистісних рис і якостей;</p> <p>розвиток уміння користуватися допомогою;</p> <p>стимулювання читацького інтересу;</p> <p>виховання шанобливого ставлення до рідної мови, народної культури, традицій і звичаїв.</p>
2.	Формування та розвиток навички читання (протягом року)		
	Спосіб читання. Свідоме	Учень: – читає вголос цілими словами з	Коригування недоліків

	<p>читання вголос цілими словами з переходом до фразового читання (залежно від мовленнєвих можливостей учня). Читання тихо та мовчки доступних за змістом текстів.</p> <p>Темп (швидкість) читання. Дотримання необхідного темпу читання вголос (нормально, повільно).</p> <p>Правильність читання. Звукова культура мовлення: звуковимова, дикція, плавне дихання, гучність голосу, наголошування слів. Дотримання словесного наголосу.</p> <p>Усвідомленість читання. Пряме і переносне значення слів. Усвідомлення смислових</p>	<p>поступовим переходом до фразового читання доступні за змістом тексти (після опрацювання з учителем); (*читає по складах слова, прості речення); – *читає тихо та мовчки знайомі за змістом тексти; – читає у достатньому (доступному для кожного) темпі, який дає можливість зрозуміти зміст твору; (*читає по складах у повільному темпі); – регулює темп читання (з допомогою вчителя), залежно від жанрової специфіки твору; – *відповідно до мовленнєвих можливостей правильно вимовляє звуки в словах під час читання та відповідей на запитання; – читає розбірливо (відповідно до мовленнєвих можливостей), достатньо гучно; – правильно наголошує слова під час читання (за нагадуванням учителя); (*під контролем учителя); – дотримується словесного наголосу під час читання; – з допомогою вчителя пояснює лексичне значення слів і висловів, вжитих у тексті;</p>	<p>мовлення; досягнення правильної вимови звуків рідної мови в словах і фразах; розвиток зорового сприймання під час читання; розвиток дикції на основі розвитку рухливості артикуляційного апарату, плавного дихання, гучності голосу; формування правильної орфоепічної вимови слів та правильного їх наголошування під час читання; формування навичок самоконтролю читання та власного мовлення; формування уміння уповільнювати та прискорювати темп читання;</p>
--	--	---	--

	<p>зв'язків між словами в реченні, між реченнями, частинами тексту, окремими епізодами, висловами та ілюстраціями, послідовності розгортання подій у творі. Дійові особи твору, їхні вчинки.</p> <p>Виразність читання. Дотримання розділових знаків, логічних пауз і наголосів, потрібної інтонації під час читання (початок і кінець речення, паузи між реченнями та в середині речення, обумовлені розділовими знаками).</p>	<ul style="list-style-type: none"> – розуміє значення слів у тексті (пряме й переносне), з допомогою вчителя пояснює їх значення; – *розуміє ситуацію, описану в прочитаному творі; – за питаннями вчителя правильно називає дійових осіб прочитаного твору, їхні вчинки; (*з допомогою вчителя); – *визначає послідовність подій (з допомогою вчителя, за допомогою малюнків); – разом з учителем визначає причинно – наслідкові та часові зв'язки між описуваними подіями і вчинками дійових осіб; – за суттєвої допомоги вчителя оцінює вчинки головних дійових осіб твору; – висловлює своє ставлення до описуваних подій (вчинків дійових осіб); (*робить спроби з допомогою вчителя); – дотримується пауз між реченнями; (*під контролем учителя); – *за нагадуванням учителя дотримується пауз в середині речення, обумовлених розділовими знаками; – *з допомогою вчителя дотримується розділових знаків і потрібної інтонації під час читання; 	<p>формування усвідомленості читання на основі уміння аналізувати, визначати спільне, схоже та відмінне у предметах, подіях, якість, явищах за прочитаним;</p> <p>розвиток, збагачення і конкретизація предметних та образних уявлень;</p> <p>формування та розвиток смислового розуміння слів у тексті;</p> <p>виховання вміння відчувати емоційний настрій твору, емоційно реагувати на зміст прослуханого, виявляти свої почуття;</p> <p>формування вміння обирати і користуватися мовленнєвими, інтонаційними та немовними засобами виразності (робити паузи, логічні наго-лоси, обирати темп читання,</p>
--	--	---	--

			<ul style="list-style-type: none"> – практично намагається дотримуватися логічних пауз і наголосів після нагадування учителя; – наслідуючи вчителя, намагається регулювати темп читання, гучність голосу, тон залежно від змісту та жанрової специфіки твору. 	інтонацію, та змінювати їх залежно від розділових знаків та змісту).
3.		Літературознавча пропедевтика (протягом року)		
		<p>Тема та основна думка твору.</p> <p>Сюжет і композиція (без уживання термінів, практично, під час відповідей на запитання, на матеріалі невеликих за обсягом і нескладних за будовою художніх творів розповідного стилю). Факти, події, випадки, пригоди, характери персонажів у</p>	<p>Учень:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разом із учителем визначає тему та основну думку прочитаного твору; – з допомогою вчителя знаходить у тексті слова, вислови, речення, які розкривають тему та основну думку твору, підтверджують висловлену думку; – *з допомогою вчителя визначає про кого або про що йдеться у творі; – розуміє основний смисл описаних фактів, подій, вчинків персонажів; – разом із педагогом визначає відносно завершені і самостійні частини тексту (епізоди); – розповідає про те, як розпочалися описані у творі події і чим закінчилися; 	<p>Формування уявлення про цілісність прочитаного твору, його основну думку;</p> <p>корекція та розвиток процесів узагальнення та абстрагування;</p> <p>розвиток здатності до усвідомленого читання (слухання);</p> <p>формування вміння сприймати, аналізувати, порівнювати (визначати</p>

	<p>художньому творі, їх взаємозв'язки.</p> <p>Герой (персонаж) твору. Головний і другорядний персонажі у творі, позитивний та негативний герої твору. Власне ставлення до героїв твору.</p> <p>Автор твору та його назва.</p>	<p>(*з допомогою вчителя, повторюючи за ним);</p> <p>– разом з учителем називає послідовність описаних подій, встановлює часові та причиново-наслідкові зв'язки між подіями; (*робить спроби з допомогою вчителя);</p> <p>– *за питаннями вчителя визначає про кого або про що йдеться у творі;</p> <p>– визначає і називає головних дійових осіб прочитаного твору, їхні вчинки (за питаннями вчителя); (*з допомогою вчителя, повторюючи за ним);</p> <p>– з допомогою вчителя знаходить слова і вислови, що характеризують персонажів (героїв) твору, їхню поведінку; події, пригоди, що з ними трапилися, місце і час подій;</p> <p>— називає головних і другорядних персонажів твору, розповідає про їхні вчинки (за питаннями вчителя); (*повторює за вчителем);</p> <p>– з допомогою вчителя пояснює, хто з персонажів є позитивним, а хто – негативним; (*повторює за вчителем); висловлює власне ставлення до них;</p> <p>– має уявлення про назву та автора твору; про те, як пов'язані автор-твір;</p>	<p>спільне, схоже та відмінне) зображені у творі предмети, події, явища, називати їх словами-відповідниками;</p> <p>формування здатності поєднувати образи предметів зі словами, що означають їх назви;</p> <p>формування вміння встановлювати часові та причинно-наслідкові зв'язки на основі прочитаного (відповіді на за-питання: <i>що сталося, коли...? що сталося після того, як ...?</i> та ін.);</p> <p>формування вміння висловлювати власне ставлення до прочитаного;</p> <p>збагачення активного словника лексикою прочитаних творів;</p> <p>формування вміння</p>
--	---	---	---

	<p>Відповідність назви твору змісту.</p> <p>Мова твору. Яскраві, точні, образні вислови для характеристики персонажів, опису природи.</p> <p>Жанр твору (практично): вірш, загадка, швидкомова, казка, оповідання.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – *має уявлення про текст, заголовок; – за питаннями вчителя називає назву вивченого твору, ім'я та прізвище його автора; (*з допомогою вчителя); – розуміє зв'язок заголовка зі змістом твору, його основною думкою (з допомогою вчителя); (*намагається зрозуміти); – добирає заголовок до тексту; – з допомогою вчителя виділяє у художньому тексті образні вислови, що допомагають глибше, краще уявити картини природи, місце події, зовнішність персонажів, їхні характери, вчинки, стосунки з іншими героями; – з допомогою вчителя використовує у власному мовленні образні слова та вислови при відповіді на запитання та при переказі змісту твору; – називає (без визначення поняття) жанр добре знайомого твору (казка, байка, загадка, прислів'я, вірш, оповідання); (з допомогою вчителя); (*повторює за вчителем). 	<p>зосереджуватися під час виконання завдання, працювати цілеспрямовано, не відволікаючись;</p> <p>розвиток уміння відчувати красу образних слів;</p> <p>розвиток уміння виявляти почуття задоволення, захоплення, здивування, радості, співчуття від почутого чи прочитаного.</p>
4.	<p>Досвід читацької діяльності (протягом року)</p>		

		<p>Особливості опрацювання художнього твору. <i>Жанрова специфіка творів.</i> Народні казки (про тварин, чарівні, соціально-побутові). Особливий характер вимислу та фантазії чарівних казок (таємничі, зачаровані, незвичайні місця, предмети, істоти; надзвичайна сила, дивовижні перетворення та ін.) Відображення народного побуту, місце події у казці, особливості мови соціально-побутових казок. Герої (персонажі) їхні характери, вчинки, мотиви поведінки. Добро і зло в казці. Прислів'я і приказки як короткі, влучні, образні вислови повчального змісту. Тематика прислів'їв. Вірші. Розширення і поглиблення знань та умінь учнів про жанрові особливості віршів (рима, ритм, настрій,</p>	<p>Учень: – має уявлення про основні ознаки чарівних казок, з допомогою вчителя називає їх (зачаровані, незвичайні предмети, істоти, дивовижні перетворення, надзвичайна сила героїв та ін.); (*має уявлення); – має уявлення про соціально-побутові казки та казки про тварин (відображення народного побуту, особливості мови та ін.); – називає героїв казок; з допомогою вчителя пояснює, якими рисами наділені позитивні і негативні герої; (*з допомогою вчителя називає героїв казок); – намагається дати оцінку оцінку поведінки, вчинків персонажів (з допомогою запитань учителя); – з допомогою вчителя робить висновок, що добро у казках перемагає зло; – з допомогою вчителя розпізнає прислів'я і приказки з-поміж інших літературних жанрів; називає теми прислів'їв (наприклад, про працю, навчання); – з допомогою вчителя звертає увагу на</p>	<p>Розвиток зорового аналітичного сприймання текстів; формування осмисленого розуміння слів у тексті на основі розвитку, збагачення і конкретизації предметних та образних уявлень; розвиток граматично і орфоепічно правильного мовлення на основі прочитаного тексту; розвиток логічно послідовного зв'язного мовлення; розвиток логічного мислення; стимулювання пошукової діяльності учнів; формування вміння орієнтуватися у колі, тематиці</p>
--	--	--	---	--

	<p>мелодика). Тематика дитячих віршів. Спостереження за мовою віршів</p> <p>Оповідання. Персонажі, тематика дитячих оповідань.</p> <p>Байка як невеликий за обсягом, здебільшого віршований твір, у якому в гумористичній, алегоричній формі зображуються людські вчинки, характери, недоліки. Герої (персонажі) байок.</p> <p>Гумористичні твори для дітей. Гумор як добродушний необразливий сміх, його виховний вплив на людину. Спостереження за авторським вибором слова для характеристики героя, створення комічних ситуацій та ін.</p> <p>Смисловий і структурний</p>	<p>основні ознаки вірша (графічна форма тексту, наявність ритму, поділ на строфи – без вживання термінів);</p> <p>– разом із учителем визначає та називає основні теми дитячих віршів, які вивчалися;</p> <p>– з допомогою вчителя визначає та називає основних героїв (персонажів) оповідань; (*повторює за вчителем); називає основні теми дитячих оповідань, які вивчалися;</p> <p>– має уявлення про жанрові особливості байки (без визначення поняття) як невеликого, здебільшого віршованого твору, де в алегоричній формі висміюються негативні риси характеру, вчинки людей; називає героїв байок, що вивчалися; (*повторює за вчителем);</p> <p>– з допомогою вчителя спостерігає за авторським вибором слова для характеристики героя, створення комічних ситуацій у гумористичних творах; (*уважно слухає);</p> <p>– розуміє, що гумор не ображає людину, а почуття гумору є позитивною якістю особистості;</p> <p>– за завданням та з допомогою вчителя</p>	<p>та окремих жанрах дитячого читання;</p> <p>розвиток здатності розуміти морально-етичний зміст творів;</p> <p>стимулювання мовленнєвої активності;</p> <p>формування вміння встановлювати часові та причинно-наслідкові зв'язки на основі прочитаного;</p> <p>формування вміння встановлювати предметні та просторові зв'язки між описаними фактами, подіями (відповіді на запитання: <i>що робить? куди? де? звідки?</i> та ін.)</p> <p>стимулювання здатності учнів до вияву позитивних емоцій від прочитаного тексту;</p> <p>розвиток процесів</p>
--	---	---	---

	<p>аналіз тексту. З'ясування значення слів і висловів тексту, знаходження у тексті пояснення ознак певних подій, явищ, персонажів із метою їх характеристики.</p> <p>Поділ тексту на частини і колективне складання заголовків до них.</p> <p>Колективне складання плану прочитаного твору.</p> <p>Використання плану для самостійного переказу.</p> <p>Постановка запитань за змістом прочитаного.</p> <p>З'ясування зв'язків між реченнями, абзацами і частинами тексту.</p>	<p>пояснює лексичне значення слів, вжитих у тексті, та окремих висловів; (*розуміє значення загальноживаних слів і висловів у доступному тексті);</p> <ul style="list-style-type: none"> – *розуміє ситуацію, описану в прочитаному творі; – з допомогою вчителя знаходить у тексті пояснення ознак певних подій, явищ, персонажів із метою їх характеристики; зачитує їх; – з допомогою вчителя поділяє текст на частини; бере участь у колективному складанні заголовків до них; – бере участь у колективному складанні плану прочитаного твору; використовує його для переказу змісту; – спільно з учителем формулює запитання за змістом прочитаного; – з незначною допомогою вчителя знаходить відповідний абзац; – відшукує за ілюстраціями або запитаннями окремі слова, місця тексту (з допомогою вчителя); – визначає послідовність подій (з допомогою вчителя, з опорою на малюнки); – з допомогою вчителя орієнтується у структурі тексту: зачин (початок), 	<p>узагальнення та обстрагування;</p> <p>формування самостійного зв'язного розгорнутого висловлювання;</p> <p>стимулювання читацької діяльності учнів запитаннями і завданнями для вибіркового читання, виконанням завдань підручника тощо;</p> <p>формування здатності брати участь у колективній діяльності творчого спрямування;</p> <p>формування поетичного слуху, запам'ятовування;</p> <p>формування вміння сприймати та розуміти художню образність слова; використовувати засоби художньої виразності у власному мовленні під час переказу, опису,</p>
--	---	---	---

	<p>Спостереження за будовою тексту, виділення у творах різних жанрів їх структурних елементів: зачин (початок), основна частина, кінцівка; Встановлення причинно-наслідкових зв'язків між подіями та вчинками дійових осіб.</p> <p><i>Засоби художньої виразності; емоційно-оцінне ставлення до змісту твору.</i> Практичне ознайомлення із</p>	<p>основна частина, кінцівка; – разом з учителем називає послідовність описаних подій, встановлює часові та причинно-наслідкові зв'язки між подіями та вчинками дійових осіб (відповіді на запитання: <i>що сталося, коли...? що сталося після того, як ...?</i> та ін.) (з використанням малюнків, запитань); – разом із учителем з'ясовує зв'язки між окремими епізодами, словами, висловами та ілюстраціями; – разом із учителем з'ясовує мотиви вчинків дійових осіб; – разом із учителем з'ясовує умови (місце, обставини), в яких здійснювався вчинок; – відповідаючи на запитання вчителя, висловлює своє ставлення до описуваних подій, до вчинків дійових осіб; (*намагається); – з допомогою вчителя намагається проектувати ситуацію на власну поведінку; – разом з учителем відшукує у тексті засоби художньої виразності: епітет, метафору, порівняння, гіперболу (без уживання терміна); з'ясовує з допомогою вчителя їх роль у тексті, у створенні</p>	<p>характеристик; формування уміння сприймати та розуміти художню образність слова; розвиток здатності до милування красою художнього слова; формування уміння передбачати та оцінювати наслідки власних і чужих вчинків; формування вміння застосовувати прийоми контролю та самоконтролю під час виконання завдань. виховання уважності та дисциплінованості; виховання самостійності учнів при виконанні завдань.</p>
--	--	--	--

	<p>засобами художньої виразності в тексті твору (без уживання терміна): епітет, метафора, порівняння, гіпербола. Їх роль у тексті.</p> <p>Відшукування у тексті образних слів і висловів, які характеризують дійових осіб, події, картини природи.</p>	<p>художніх образів, описів;</p> <p>– з допомогою вчителя знаходить у тексті влучні слова та вислови, які характеризують дійових осіб, події, картини природи; (*з допомогою вчителя знаходить образні слова, що характеризують героя твору (веселий, сміливий, хитрий та ін.);</p> <p>– під керівництвом учителя звертає увагу на образність і точність мови автора;</p> <p>– з допомогою вчителя (*повторюючи за вчителем) застосовує у своєму мовленні вислови із прочитаних творів усної народної творчості (з пісень, казок, прислів'їв, приказок).</p>	
5.	<p>Робота з дитячою книжкою; робота з інформацією (протягом року)</p>		
	<p>Самостійне ознайомлення з новою книжкою, визначення її орієнтовного змісту з опорою на всі складники позатекстової інформації.</p>	<p>Учень:</p> <p>– *має уявлення про різні види й типи видань (книжка, журнал, газета);</p> <p>– уміє розрізняти та знає призначення структурних елементів художньої книжки: обкладинка, ілюстрація, зміст, сторінка, назва твору; (*з допомогою вчителя);</p>	<p>Формування навичок читацької діяльності, уміння сприймати книжку як джерело поповнення знань;</p> <p>формування та розвиток техніки читання; навички</p>

		<p>Читання й усвідомлення фактичного змісту творів різних жанрів. Визначення теми твору.</p> <p>Орієнтування у світі дитячих книжок. Пошук потрібної книжки у шкільній бібліотеці.</p> <p>Колективне обговорення</p>	<ul style="list-style-type: none"> – з допомогою вчителя визначає орієнтовний зміст книжки (<i>про що книжка?</i>) з опорою на всі складники позатекстової інформації; (*повторює за вчителем); – самостійно читає й усвідомлює зміст доступних дитячих творів; (*читає короткі доступні тексти, залежно від можливостей учня); – *виявляє інтерес до читання (слухання); – з допомогою вчителя визначає провідну тему твору, *розуміє про що твір (з опорою на ілюстрації); – *за питаннями та з допомогою вчителя дає пояснення до ілюстрацій; – називає дійових осіб прочитаного твору, їх вчинки (за питаннями вчителя); (*з допомогою вчителя, повторюючи за ним); – *разом з учителем розрізняє та називає головного і другорядних персонажів прочитаного твору; – *за завданням та з допомогою вчителя знаходить потрібну книжку, сторінку, ілюстрацію тощо; – за завданням та з допомогою вчителя (бібліотекаря) добирає дитячі книжки у 	<p>читання мовчки;</p> <p>розвиток активного словника та усного зв'язного мовлення;</p> <p>розвиток розуміння змісту тексту, малюнка, ілюстрації;</p> <p>формування вміння виконувати операції аналізу, синтезу, абстрагування, узагальнення, порівняння, класифікації з одиницями різних мовних рівнів;</p> <p>розвиток пізнавальних інтересів, допитливості;</p> <p>розвиток читацького інтересу;</p> <p>формування умінь емоційно сприймати та реагувати на зміст прочитаного, виявляти та висловлювати свої почуття;</p> <p>формування навичок дотримання режиму зорового навантаження;</p>
--	--	--	---	---

		<p>прочитаних творів (уміння слухати думки, міркування однолітків, із повагою ставитись до міркувань, суджень, які не збігаються із власними; бути толерантними під час діалогу, колективної дискусії та ін.)</p>	<p>відкритому фонді бібліотеки; – бере участь у колективному обговоренні змісту прочитаних творів; – під контролем учителя намагається поводитися культурно під час обговорення (спокійно слухати, висловлюватися). – дотримується гігієнічних правил у роботі з книжкою; (*з допомогою вчителя).</p>	<p>формування вміння користуватися шкільною бібліотекою; виховання культури читання та поводження з книгою.</p>
6.		<p>Розвиток творчої діяльності учнів на основі прочитаного (протягом року)</p>		
		<p>Словесне малювання, ілюстрування прочитаного, творчий переказ, читання за ролями, інсценізація, доповнення прозових творів, складання з допомогою вчителя казок, небилиць (з використанням комплексного впливу мистецтв різних видів: художнє слово, живопис, музика).</p>	<p>Учень: – з допомогою вчителя виконує творчі види завдань до прочитаного (доповнення, певні зміни тексту, придумування кінцівки тощо); – робить ілюстрації до частин прочитаного (*з допомогою вчителя); – переказує окремі епізоди твору зі зміненою формою викладу (заміна діалогу розповіддю від першої особи однини, третьої особи однини); – робить спроби ілюструвати певний</p>	<p>Розвиток логічного мислення, навичок міркування; розвиток уяви; формування мислительних операцій аналізу, порівняння, зіставлення, узагальнення; формування здатності ініціювати словесну</p>

		<p>Читання діалогів за особами, ролями. Інсценізація найпростіших епізодів із прочитаних художніх творів (оповідань, казок); життєвих ситуацій, близьких за змістом до художніх творів.</p>	<p>епізод твору (словесне малювання); – разом із учителем складає невеликі казки, загадки; – бере участь в інсценізації найпростіших епізодів з прочитаних творів; життєвих ситуацій, близьких за змістом до художніх творів; – з допомогою та за наслідуванням учителя передає голосом, природними жестами, мімікою, ходою характер персонажів твору.</p>	<p>взаємодію; формування інтонаційно (мімічно) виразного монологічного та діалогічного мовлення; виховання впевненості у собі, емоційного ставлення до дійсності.</p>
7.		Загальнонавчальні уміння (протягом року)		
		<p>Формулювання запитань до текстів, побудова діалогів, визначення головної думки, встановлення причинно-наслідкових зв'язків, узагальнення тощо.</p>	<p>Учень: – з допомогою вчителя формулює запитання до тексту; будує простий діалог; (*відповідає на запитання до тексту, під керівництвом учителя бере участь у діалозі після попередньої підготовки); – разом з учителем аналізує, порівнює тексти різних жанрів, персонажів; – з допомогою вчителя виділяє основне у творі і характеристики персонажів; – з допомогою вчителя визначає причинно-наслідкові зв'язки;</p>	<p>Формування вміння послуговуватися наочно-дійовим, наочно образним та частково словесно-логічним мисленням; формування вміння виконувати операції аналізу, синтезу, абстрагування, узагальнення, порівняння, класифікації з одиницями різних мовних рівнів;</p>

			<p>– з допомогою вчителя складає план тексту, використовує його для розповіді, переказу.</p>	<p>розвиток уміння уявляти та відтворювати (усно і письмово) словесні еталони;</p> <p>формування вміння застосовувати прийоми контролю та самоконтролю під час виконання завдань.</p>
--	--	--	--	---

Орієнтовний перелік творів для вивчення:

Український дитячий фольклор:

- колискові;
- календарна поезія;
- лічилки, пісні-ігри, ігри;
- казки.

Зародження і формування української дитячої літератури XI – XVIII століття:

- Повість минулих літ;
- Похвала книгам;
- Повчання Володимира Мономаха дітям;
- Григорій Сковорода.

Нова українська дитяча література XIX – початок XX століття :

- Т. Шевченко;
- Л.Українка;
- Л.Глібов;
- С.Руданський;
- Ю.Федькович;
- І.Франко;
- П.Грабовський;
- Б.Грінченко;
- О.Пчілка;
- О.Олесь.

Література для дітей 1917 – 1945 років:

- П.Тичина;
- М.Рильський;
- М.Йогансен;
- Н.Забіла;
- П.Панч;
- М.Трублаїні;
- В.Бичко.

Література для дітей 1945 – 1990 років:

- П.Воронько;
- Ю.Збанацький;
- Д.Білоус;

- В.Симоненко;
- В.Сухомлинський;
- А.Костецький;
- В.Лучук.

Новітня українська література для дітей:

- Г.Чубач;
- Л.Костенко;
- М.Підгірянкa;
- О.Лупій;
- І.Малкович;
- Д.Павличко.

Зарубіжна дитяча література:

- Р.Кіплінг;
- Е.Сетон-Томпсон
- Д.Родарі;
- С.Маршак;
- Г.Х.Андерсен;
- Ш.Перро;
- Міфи стародавньої Греції.

Українське народознавство:

- Є.Шморгун;
- Г.Дацюк;
- Г.Бондаренко;

- Й.Струцюк;
- В.Скुरатівський;
- Л.Орел;
- Л.Глібов.